

Oponentský posudek diplomové práce

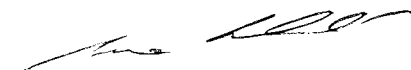
Kateřina Wimmrová, *Řeznický cech v Hradci Králové (1559-1661) a Jaroměři (1621-1678)*, Univerzita Karlova v Praze – Ústav českých dějin, Praha 2009, 131 s. + 5 nečísl. stran seznamu pramenů a literatury a seznamu tabulek a grafů.

Řemesla a živnosti představovaly vždy významnou a zcela nepominutelnou integrální součást městského organismu. Je proto s podivem, že až na starší práce, především Z. Wintera a B. Mendla, věnované dějinám řemesel, obchodu, cechů a živností v českých zemích a práce Janáčkovy, stojí toto téma poněkud stranou badatelského zájmu historické obce, postrádáme rozsáhlejší syntézy, které by se dějinami jednotlivých řemesel hlouběji zabývaly a podaly nový, tolik potřebný komplexní pohled na jednotlivá řemesla, resp. skupiny řemeslných odvětví. Jednou z mála výjimek (pomineme-li převážně drobné studie především úzce vymezeného – a to i z hlediska chronologického – regionálního charakteru) je Miloslava Čermáka z roku 2002, *Olomoucká řemesla a obchod v minulosti a nejnověji i některé bakalářské a diplomové práce věnované problematice řemesel a živností*, k nimž náleží i práce Kateřiny Wimmrové věnovaná řeznickému cechu v Hradci Králové a v Jaroměři v druhé polovině 16. století a především v 17. století. Zvolené časové období je pro dějiny řemesel a živností v mnoha ohledech klíčové. Jedná se o dobu nepříliš vzdálenou od neúspěšného vystoupení českých měst proti panovníkovi, dobu, do níž spadá stavovské povstání, období třicetileté války a posléze období nastupující poválečné obdoby.

Cílem autorky bylo podat obraz řeznického cechu v obou východočeských městech na základě knihy smluv na nájem a prodej masných krámů (v případě Hradce Králové) a knihy zápisů ze schůzí jaroměřského řeznického cechu (v případě Jaroměře) a zároveň začlenit fungování obou cechů v systému městského organismu ve sledovaném období. Z těchto důvodů je práce velmi podrobně členěna na kapitoly zabývající se vlastními cechy a věnované cechovnímu životu na straně jedné, na druhé straně jsou pak součástí textu kapitoly podávající obraz města, resp. měst ve sledovaném období. V této souvislosti je potřeba připomenout, že podání systematického obrazu měst pobělohorského, resp. celého poválečného období je stálým dluhem naší historiografie. Je přirozeně známo, že poválečná bilance není nikterak povzbudivá - rozvrácená hospodářství, zpustošená a vylidněná města zejména na severu a východě Čech, které byly v porovnání s jižní polovinou Čech postiženy válkou nepoměrně více. Od sklonku dvacátých let zde lze pozorovat proces postupného řídnutí řad obyvatel, gradujícího zvláště ve třicátých a čtyřicátých letech. Jeho důsledkem

bylo již zmíněné vylidnění, ilustrované v první polovině padesátých let soupisem podle víry a berní rulou. Mezi města, která byla válkou nejvíce postižena, náležela i obě v titulu uvedená města. Autorce se tak otevírala jedinečná možnost doložit na příkladu obou měst a jejich cechů proces postupného vzpamatovávání se z válečných útrap a pozvolné obnovy. Již na tomto místě je však potřeba říci, že autorka této možnosti plně nevyužila a zalitovat, že se nepokusila text, který tuto možnost jednoznačně skýtal, vystavět jako příběh města a jeho řemeslníků. Takto stojí jednotlivé kapitoly jakoby osamoceně, jsou koncipovány bez hlubšího vzájemného propojení, chybí dějová provázanost, větší systematičnost – místy se objevuje tendence k opakování již řečeného. Byť je po zevrubném pročtení práce zřejmé, že autorka pracovala s výše uvedenými prameny, působí práce vzhledem k téměř úplné absenci odkazů na prameny jako ryzí kompilace. Výjimkou jsou odkazy uváděné v souvislosti s královéhradeckými masnými krámy, navíc i pokud jde o literaturu, vychází autorka převážně z Wintera a Mendla, jakoby neexistovaly žádné další archivní prameny (v této souvislosti zcela postrádám informaci, zda byly mj. prověřeny ústřední fondy NA), kromě toho chybí jakákoli zahraniční literatura, která rozhodně není nikterak chudá a zabývá se řadou otázek autorkou v textu naznačených (tovaryšské cechy, problematika učedníků, obecně k cechům a řada dalších). V této souvislosti připomínám za všechny alespoň některá jména - Elkar, Griessinger, Wesoly, Henning a další. Rovněž chybí mnohá jména mladších autorů českých, kteří by stáli za zmínku v souvislosti s některými reflektovanými otázkami (Zd. Karlová, F. Kavka, J. Petráň a d.). Je škoda, že autorka nepřikročila k jakémukoli kritickému zhodnocení stávající literatury týkající se zpracovávané problematiky (ať již cechovní či městské) a omezila se na pouhý výčet. Patrně právě přílišné držení se starší literatury (Winter, Mendl) způsobuje, že autorka používá některé ne zcela vhodné termíny (např. bohatici, šteraři, stolíři – zatímco v prvním případě se jedná o zjevný archaismus, ve druhém, stejně jako ve třetím případě by bylo vhodné alespoň doplnění původu slova - z něm. Störer). Práci by rovněž prospěla větší pozornost při závěrečné redakci textu (mj. vybočení z větných vazeb, nedůsledné jednotné citování literatury, poněkud nejasné používání kurzivy v citacích), diskusní jsou rovněž některé poznámky, jejichž zařazení je poněkud nadbytečné (Aprilis, Léta LX° a řada dalších).

Závěr: přes výše uvedené připomínky práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako dobrou.

doc. dr. Ivana Ebelová, CSc.

V Praze dne 17. září 2009